

zelo obširno gradivo solidno premagati v enem letu. Podrobno oceno, katero nova „čitanka“ zasluži, prepuščam strokovnemu glasilu. Š.

Vuletić Savo P., Naši ljudi. Cetinje 1910. 8°. 137 str. Cena 1 K. (ciril.)

Ti „naši ljudi“ so Črnogorci. Ves svet govori o teh „planinskih sokolih“, polastila se jih je celo opereta, a kdo jih v resnici pozna? Samoočitvalno moramo priznati: „Mi tudi ne!“ Morda jih pozna tisti, ki je bil v Podgorici, na Cetinju? Dvomimo. Ta pač pozna črnogorstvo, v kolikor je nivelirano s svetovno kulturo, a neodkrita mu ostane patina, ki se je tekom stoletnega razvoja oprijela mišljenja in čuvstvovanja teh braniteljev kršne njih domovine. Odkriti jo more umetnik, najlaglje sobrat. — V duhu zremo kakega domačega Scotta ali vsaj Jurčiča, ki bo znal to ljudstvo — edino svoje vrste — predočiti v zgrabljivih tipih. Gosp. Vuletić je pričel s pripravami; v šestih slikah nas pelje v družbo „svojih ljudi“. V enostavni tehniki in s preprostostjo vestnega referenta, a z vročo vneto ljubitelja nam pripoveduje, riše, razlaga vse, kar učinja puška in roka, um in srce pri teh čudnih velikih otrokih, krutih do skrajnosti in mehkih do dozdevne solzavosti. Neverjetno je, kako je pri tem ljudstvu vse uzakoniteno: brezobzirna krvoločnost napram sovragu, a prav tako brezmejna mehkoča napram svojcem. Najznačilnejši je v tem oziru prvi sestavek: „Na granici“. Tu (str. 21) pravi pisatelj sam o značaju „svojih ljudi“, češ, kažejo se tukaj stopnje „od največje nežnosti do najhujše surovosti; od šibkosti, v kateri se popolnoma podleže rodbinski ljubezni, do hrabrosti, ki privede socialni interes na — nič!“ — Pisatelj torej ni načelen oboževatelj vseh posebnosti svojih junakov, a je dober njih uprizoritelj. Zato nas ta knjiga obenem poučuje in bodri. Članki so bili sicer vsi prej že natisnjeni, a v listih, ki so pri nas le malo znani: „Brankovo Kolo“, „Delo“, „Bosanska Vila“.

Dr. Jos. Tomižšek.

Ruski klasiki v novi izdaji. Peterburška akademija znanosti in umetnosti je začela izdajati ruske klasike. Zbirka ima naslov „Akademičeskaja biblioteka ruskih pisateljev“. Namen ji je, podati vse ruske klasike v dobri, elegantni in ceni izdaji. Lani ob stoletnici je izšel Koljcov. Krasna knjiga njegovih poezij s pismi, ocenami, članki o prevodih itd., vezana v platno z zlatimi ornamentami, je stala samo 75 kopejk. Ni čuda, da je bila prva izdaja v 15.000 izvodih v par tednih razprodana, vkljub temu, da je Koljcov doživel že bogve koliko izdaj. Tudi druga izdaja je bila razprodana v par mesecih in v kratkem izide tretja. Med tem je izšel prvi del zbranih spisov Lermontova; vsa njegova dela bodo obsegala pet zvezkov. — Opozarjamo one, ki se pečajo z ruščino in rusko literaturo, na to izdajo, s katero si lahko ustvarijo res krasno in popolno knjižnico.

Dr. I. Lah.

Miljukov P. N.: Obrazy z dějin ruské vzdělanosti. Čast III. Nacionalism a veřejné mínění. Přeložil se svolením spisovatelovým V. J. Dušek. V Praze 1910. Nákladem Jana Laichtera na Král. Vinohradech. V. 8°. 702 str. Cena 9 K.

V znani Laichterjevi zbirki „Výbor nejlepších spisů poučných“ je izšel kot dvajseta knjiga tretji del „Slik iz zgodovine ruske kulture“ Miljukova v mojstrskem prevodu V. J. Duška. Malokatero založništvo dela po tako trdno načrtanem programu kakor Laichterjevo; zato bo tudi ta zbirka kmalu desegla svoj namen, ki ga je dal nje osnovelec prof. Masaryk, namreč da poda inteligenci in učeči se mladini v roke ona dela, ki so današnjemu izobražencu nujno potrebna. In tako nujno potrebno delo za vsak slovanski narod je gotovo imenovano Miljukovo. Prvi del češkega prevoda je izšel l. 1902., drugi 1903. in tretji letos. Kdor se hoče temeljito seznaniti z rusko kulturo in literaturo, ta mora poseči po tem delu, ki ni suhoparno učenjaško, ampak nad vse zanimivo. Miljukov ni enostranski, ampak vpoštevava in razlaga